

Vietnam Laos Kambodja – samma kamp

Översatt från franska

Innehåll

I. Vilken revolution?	2
1. Vietnams kolonisering och agrarproblemet	2
1. Det koloniala oket	2
2. Böndernas roll och situation.....	2
3. Arbetarklassen	3
4. Den nationella bourgeoisins svaghet.....	4
2. Permanent revolution eller revolution i etapper.....	5
1. Den borgerliga revolutionens övergång till socialistisk revolution	6
2. Övergången i den vietnamesiska revolutionen.....	7
3. Reformismen i mao – stalinismens etapptänkande	10
4. Den subjektiva faktorn: den revolutionära ledningens roll	12
5. Permanent revolution efter maktövertagandet	16
6. Den vietnamesiska revolutionens internationella betydelse.....	18
II. Vilket stöd?.....	20
1. Vad är den proletära internationalismen?.....	20
2. Den indokinesiska revolutionen och arbetarstaterna.....	21
3. Det franska kommunistpartiet	22
4. Revolutionärernas stöd åt den indokinesiska revolutionen	23
Noter.....	24

Till den svenska översättningen

Vi vill med denna skrift bidra till att lyfta debatten i den svenska vietnamrörelsen till en principiell politisk nivå. För att lösgöra debatten från den låga nivå som betecknas av DFFG-pamfletten "Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen" krävs samtidigt ett kritiskt röjningsarbete. Detta arbete har inletts av Kenth-Åke Andersson (*Revolutionär marxism eller stalinism i Vietnamrörelsen*, Partisan nr 9) och Kaj Håkansson (*Stalinismen, fronterna och vietnamrörelsen*, Rött Forum 1); det kommer att fullföljas. DFFG-pamfletten utgör nämligen en ideologisk kraschlandning, som väckt berättigat uppseende inom vänstern; det är betecknande att kamrater utanför våra led skyndar till för att delta i uppröjningen. Sällan har nystalinisterna gett sig en sådan blotta, och den skall utnyttjas till fullo. Vi kommer emellertid inte att nöja oss med detta. Den tid då stalinisternas förtal bestämde debattens innehåll och riktning är förbi. Vi går till motangrepp genom att framlägga den revolutionära marxismens analys av den indokinesiska revolutionen.

REVOLUTIONÄRA MARXISTERS FÖRBUND

"För att proletärerna i Orientens länder ska kunna bryta vägen mot segern, måste de framför allt tillbakavisa, förkasta, krossa och sopa undan Stalins och Martynovs reaktionära och pedantiska teori om 'stadier' och 'etapper' ... De måste hålla sig, inte till i förhand utstakade vägar, utan till klasskampens verkliga förlopp."

Leo Trotskij (1929)

"Den revolutionära rörelsen som söker störta kapitalismen kan inte rycka åt sig segern annat än genom att i en gemensam rörelse kombinera proletariatets kamp i alla länder med kolonialfolkens kamp mot imperialismen."

Le Duan (1968)

Inledning

1970: den indokinesiska revolutionens år. Alltsedan Tet-offensiven i februari 1968 har de amerikanska trupperna drivits på defensiven och förlorat allt hopp om att vinna en militär seger. För att komma ur den vietnamesiska återvändsgränd väljer Nixon att utsträcka kriget till hela Sydostasien. Men det inbördeskrig som idag flammar upp i Kambodja visar att det inte finns någon tredje väg mellan det imperialistiska och det revolutionära lägret. Alternativet står klart. Den vietnamesiska revolutionen utvecklas idag till en indokinesisk revolution. I andra sydostasiatiska länder tar den väpnade kampen fart på nytt: Thailand, Burma, Indonesien. Här är själva nyckelpunkten i den världspolitiska situationen.

Den kamp som förs av det vietnamesiska folket sen 23 år tillbaka är exemplarisk. Dess heroism, kreativitet och segervilja tillförsäkrar dem sympati och stöd från progressiva och revolutionära folk i hela världen. Men den vietnamesiska revolutionen är också rik på lärdomar för det revolutionära ledarskapet i alla länder. Det är vietnamesernas revolutionära strategi som analyseras på dessa sidor. Det är inte fråga om en – ens summarisk – historia av den vietnamesiska revolutionen, utan om en konkret verifikation av den permanenta revolutionens teori. Endast ett studium av "klasskampens verkliga förlopp" gör det möjligt för oss att förstå utgången av det aktuella kriget och dess plats i den socialistiska världsrevolutionens uppsving.

Juni 1970.

I. Vilken revolution?

Den revolutionära vietnamesiska rörelsens framväxande bestäms av en sammanlänkning av nationella och internationella faktorer. Samhällsklassernas strukturering, deras inbördes relationer i den revolutionära kampen kan förstås utifrån en analys av den vietnamesiska *samhällsbildningen*. Beaktandet av den ekonomiska strukturen i ett koloniserat och ”halvfeodalt”(1) land gör det möjligt för den revolutionära vietnamesiska rörelsens grundläggare att bestämma den kommande revolutionens beskaffenhet och dess plats i den världsomspännande revolutionära kampen. Den vietnamesiska revolutionen skall komma att försiggå enligt en *permanent revolutionär* process där massorna under ledning av det i partiets form organiserade proletariet gradvis likviderar kolonialismen och imperialismen för att upprätta en övergångsregim mellan kapitalism och socialism.

1. Vietnams kolonisering och agrarproblemet

1. Det koloniala oket

Imperialismens herravälde över landet har medfört djupgående förändringar i den gamla ”feodala” ekonomin från kejsartiden. Samtidigt som den efterhand upplöste det gamla samhällets ekonomiska former förhindrade den genom sitt totala grepp om landet att det utvecklades en nationell bourgeoisie, i stånd att ställa sig i spetsen för industrialiseringssträvandena och göra den vietnamesiska staten till en modern sådan med kapitalistisk struktur. Därutöver frammanade den uppkomsten av ett numeriskt svagt proletariet, som dock var kallat att spela en förgrundsroll i den revolutionära processen. De gamla härskarskikten säkrade sitt fortbestånd genom att alliera sig med den utländska imperialismen, som tillförsäkrade dem en ställning i den koloniala administrationen och hämmade det eventuella uppstigandet av en inhemsk industribourgeoisie.

2. Böndernas roll och situation

Bönderna utgjorde vid revolutionens början – och utgör fortfarande – majoriteten av den aktiva befolkningen i Vietnam. Omkring 80 % av den totala befolkningen kom under mellankrigstiden från bondemiljö; jordbruksproduktionen utgjorde två tredjedelar av den inhemska bruttoproduktionen. Med kolonistörernas välsignelse underkastades bönderna den grymmaste utsugning från storgodsägarna, som oftast innehade politiska maktbefogenheter och kontrollerade de äldstes råd i varje by. Genom omåttliga arrendebelopp (från 30 till 70 % av skörden), enorma ockerräntor och godtyckliga dagsverken förvärrades böndernas situation än mer under denna period till följd av jordbrukets förfall på grund av den internationella ekonomiska krisen år 1929.

Produktionen av paddy(2) sjönk i absoluta värden från 6,5 miljoner ton år 1930 till 5,6 1944. Hungersnöd utbröt i flera omgångar särskilt under kriget mot Japan, då den på hösten 1944 skördade nära 2 miljoner offer i landets norra delar.

Inom bondebefolkningen, som inte utgör någon odifferentierad samhällsklass utan där man kan finna flerfaldiga sociala skikt med antagonistiska intressen, utgjordes den huvudsakliga tyngdpunkten av den enorma massan av *jordlösa bönder* (ta dien) som stod för mer än 60 % av den totala bondebefolkningen och bildade ett särskilt lottlöst ”lantligt underproletariat”. Gruppen av mellanbönder och fattiga bönder stod för 36 % av bondebefolkningen och förde också den en osäker tillvaro. Det historiska målet för bönderna var alltifrån denna tid en omfördelning av jorden, och bönderna förmådde bara följa dem som skulle kunna förverkliga denna historiska strävan genom en jordreform.

Det indokinesiska Kommunistpartiets grundningsprogram uttryckte detta grundläggande krav genom parollen: ”jorden åt dem som brukar den”. Hela problemet skulle därefter vara huruvida utbildandet av en mängd små jordlotter för parcellbönder var en framkomlig väg eller om man inte borde tänka sig ett upporganiserande av jordbruksproduktionen på basis av kollektivt arbete inom ramen för kooperativer av socialistisk karaktär.

Inför den skärpta utsugningen från storgodsägarna i början på 30-talet visade slutligen de fattiga och jordlösa bönderna prov på verklig stridbarhet, samtidigt med en anmärkningsvärd utveckling av den proletära rörelsen i städerna och med uppträandet av de första hemliga fackföreningarna, som stimulerats av IKP (Indokinas Kommunistiska Parti). Det skedde i form av bondeupproren vid Röda floden och särskilt Nghe An-revolterna, som medförde upprättandet av de berömda Nghe Tinh-sovjeterna år 1930. Längre fram under det antijapanska kriget kom de vietnamesiska bönderna att spela en avgörande roll i motståndet och bidra till att utveckla en kamptradition utan motstycke i den nationella och sociala befrielsekampens historia. Förbundet mellan fattigbönderna och stadsproletariatet skulle bli till ett stridsförbund mot imperialism och feodalism, där de båda parterna sammansvetsades till en enhet i en kamp, som skulle räcka i många år.

3. Arbetarklassen

Det skulle vara ett allvarligt dogmatiskt misstag att bedöma den vietnamesiska arbetarklassens politiska betydelse utifrån dess numerära storlek. Ända från början av den revolutionära processen i Indokina kunde arbetarklassen spela en görande roll genom uppbygget av sina första hemliga, politiska och fackliga organisationer. Det var den enda klass som, trots sin numerära svaghet, förmådde ställa sig i spetsen för revolutionära rörelsen och ställa den under sin ideologiska ledning. Grundandet av ett kommunistiskt parti gick hand i hand med arbetarklassens ökande hegemoni över utvecklingen i landet. De kommunistiska förkämpar som kom från proletariatet eller den nationella intelligentian skulle göra första lärospån under de betydande kampstrejkerna på 30-40-talet. De hemliga fackföreningarna kom att upprättas det grymmaste koloniala förtryck.

Det är uppenbart att de vietnamesiska arbetarnas antal är mycket lågt i förhållande till massan av bönder: knappt en miljon i hela Vietnam av idag, som omfattar mer än 30 miljoner invånare, dvs. egentligen knappt mer än 10 0/0 av den aktiva befolkningen (några hundra tusental år 1930).

De flesta arbetare hade anställning på de koloniala företagen eftersom antalet inhemska företag var löjligt lågt. Gruvor, plantagen, fabriker för förädling av jordbruksprodukter, hamn- och transportväsen samlade upp huvuddelen av arbetskraften, som var utsatt för kronisk arbetslöshet.

Fram till andra världskriget och den japanska ockupationen kom detta stadsproletariatet att spela den politiska huvudrollen i den ekonomiska och politiska kampen mot den franska kolonialismen. Parollerna överskred snabbt ramarna för de enkla dagskraven (frihet åt fackföreningarna och organisationsfrihet, 8 timmars arbetsdag, löneförhöjningar i takt med prisstegringarna, kontroll över anställningsvillkoren) för att uppnå en politisk dimension, utan någon som helst tvetydighet riktad mot kolonialismen. IKPs handlingsprogram preciserade för övrigt klart att partiet stödde arbetarnas samtliga krav och fastslog att ”den enda möjliga vägen för att utverka aldrig så obetydliga medgivanden från utsugarnas sida är den revolutionära kampen för såväl dagskraven som de allmänna revolutionära kraven från Indokinas alla arbetare.” Höjdpunkten för rörelsen för dessa krav nådde sin kulmen i och med Folkfrontens seger i Frankrike, som för en tid lossade det koloniala förtryckets skruvstäd. 1937 sveper en stor strejk våg fram: 30.000 gruvarbetare strejkar i gruvorna i norr, 4.000 i upplaget i Saigon, och även tusentals arbetare ute på odlingarna. Rörelsen når sin största bredd med den strejk

bland järnvägsarbetarna vid Transindokinesiska kompaniet, vilken leds av IKPs kommunister och trotskistiska militanter från grupperingen ”Kampen”, och som snabbt antar karaktären av ett uppror.

Under andra världskriget tenderar arbetarklassens politiska kamp i städerna att minska i betydelse jämfört med den väpnade kampen på landsbygden som omflyttar kampfrontens tyngdpunkt till jordbruksområdena, även om kampen i städerna fortsätter att spela en icke föraktlig roll. Folkkrigets strategi har aldrig bestått i ett enkelt omringande av städerna från landsbygden utan i en faktisk förbindelse mellan den väpnade eller inte väpnade kampen i städerna med kampen på landsbygden.(3)

Ett konkret studium av det vietnamesiska proletariats kamp är tillräckligt för att fullständigt tillbakavisa de analyser som försummar eller undervärderar proletariatet som drivande kraft i den revolutionära kampen, och som för de klen utrustade till slut går ut på ett rent och skärt förnekande av dess existens. Man blir i det läget tvingad att på dogmatiskt sätt karakterisera denna kamp som småborgerlig, eftersom den väsentligen leds av bönderna.(4)

Det avgörande elementet är och förblir tvärtom *arbetarklassens förbund med bönderna under ledning av arbetarklassen och dess förtrupp, partiet.*

”Ju närmare bönderna är förbundna med arbetarklassen, dess mer säkerställer de den senares ledande roll, ty kampen om ledningen för revolutionen i vårt land mellan arbetarklassen och bourgeoisin består väsentligen för bådas del i att vinna bönderna för sig; den klass som lyckas hålla kvar de arbetande bönderna, tillfredsställa deras behov och strävanden, den klassen kommer att leda revolutionen”. (Le Duan: *Den vietnamesiska arbetarklassens roll och fackföreningarnas uppgifter*, Hanoi 1969, s. 22; jfr. Trotskij: *Den ryska revolutionens historia*, del I, s. 457)*

Den vietnamesiska revolutionens drivkrafter utgörs alltså i grund och botten av arbetarproletariatet och fattigbönderna i ett förbund under arbetarklassens hegemoni. Ideologin hos denna klass kom alltså att tjäna som referenspunkt för all revolutionära skikten (jfr. Kommunistiska Internationals andra kongress).

* Hänvisningen avser den franska utgåvan, Seuil 1950, där Trotskij pekar på omöjligheten att lösa bondeproblemet genom delvisa, partiella åtgärder ovanifrån och förespråkar en genuin agrarrevolution. För en vederläggning av den stalinistiska propagandans ständigt återkommande påstående om att Trotskij underskattade böndernas roll rekommenderas ett studium av hans skrift *Den permanenta revolutionen*. Ö.a.

4. Den nationella bourgeoisins svaghet

Värderingen av den nationella bourgeoisins roll är av största betydelse för förståelsen av konstruktionen av allianserna under den revolutionära process som såg proletariatet spela ledande roll. Den nationella bourgeoisin är enligt de officiella politiska programmen ett element i den folkliga koalitionen och proletariatets bundsförvant under den antiimperialistiska och anti-feodala kampens period. Det rör sig i själva verket här mer om en propagandistisk tes än om ett verkligt förhållande. Den vietnamesiska revolutionen har faktiskt kunnat triumfera bara genom att likvidera det ekonomiska och politiska inflytandet från en eventuell nationell bourgeoisin, förlamad å ena sidan av kolonialismens grepp över landet, å andra sidan av de revolutionära krafternas tillväxt.

Den inhemska bourgeoisin har vid intet tillfälle haft möjlighet att spela en oberoende roll och framförallt inte en ledande, dvs. pådrivande roll i den antifeodala revolutionen.

Alltsedan grundandet hade redan det Indokinesiska Kommunistpartiet konstaterat att de ”partiella antagonismerna mellan den nationella bourgeoisin och den franska imperialismen inte hindrat den från att gå i förbund med den senare i kampen mot massornas revolutionära rörelse. Den nationella bourgeoisin förhandlar, i förbund med de stora godsägarna, med de franska imperialisterna på bekostnad av Indokinas arbetande befolkning” (Handlingsprogrammet).

På det ekonomiska planet hade den franska kolonialismen förstått att göra Vietnam till ett ”tjuvskytteområde”, från vilket den hämtade profiler som återinvesterades i ”moderlandet” och inte i Vietnam. Tre större franska finansgrupper innehade 85 % av privatkapitalet i Indokina. Det rörde sig om la Banque d’Indochine (Indokinas bank), Rivauldgruppen (gummi) och Rotschild–de Wendelgruppen (metaller). Den nationella bourgeoisin innehade i gengäld blott 5 %! (5)

Därmed utgjorde de fasta banden mellan handelsbourgeoisin med å ena sidan storgodsägarna och å andra sidan imperialismen ett hinder för de inhemska ”kapitalisterna” att realisera en kapitalackumulation på nationell basis och framförallt för en antifeodal revolution. Utgången av den vietnamesiska revolutionen kom alltså att överskrida ramen för en borgerlig revolution. Det blev därvidlag möjligt och nödvändigt att gå direkt på uppbyggandet av socialismen och överspringa den kapitalistiska etappen. Den framtida politiska makten kunde inte bli en borgerlig diktatur som avskaffat det feodala systemet utan faktiskt en *proletariatets diktatur* i förbund med fattigbönderna och mellanbönderna.

De enda som kunde vara förbundna med industri- och jordbruksproletariatets kamp mot imperialismen var i själva verket element bland städernas intellektuella och liberala småbourgeoisin och landsbygdens mellanbönder, vilkas krafter 1960 i Sydvietnam kunde uppskattas till ca 4 miljoner personer. Den mer eller mindre faktiska anslutningen från deras sida till Viet Minh fram till 1954 och till FNL alltifrån 1960 kom att utgöra ett icke föraktligt stöd, som dock på intet sätt inkräktade på de proletära skiktens politiska och ekonomiska hegemoni.

På det politiska planet markerades den nationella bourgeoisins krafterlöshet så mycket mer som de partier, som den försökte upprätta, bröt samman så snart de bildades. Den borgerligt nationella rörelsen utvecklades främst vid resningarna år 1908, 1912 och 1916 i form av en opposition från de intellektuella skikten mot kolonialismen. Attacken mot centralfängelset i Saigon 1916 var förspelet till en stark våg av förtryck. 1919 arresterades de främsta ledarna för Phuc Viet, en hemlig revolutionär organisation som skapats av fångarna på Puolo Condore. Detta nationalistiska parti återupprättades vid mitten av 1920-talet i likhet med andra organisationer, såsom det av Bu Quang Chen ledda konstitutionspartiet och i synnerhet Viet Nam Quoc Dan Dang (VNQDD) eller det ”vietnamesiska Kuomintang”, grundat år 1927 av den unge läraren Nguyen Thai Hoc, med 1.500 medlemmar år 1929.

I februari 1930 underblåser VNQDD ett uppror i Yen Bay-garnisonen, som genom sin isolering underkastas en hård repression, under vilken VNQDD:s ledare mördades. Från 1930 upphör det vietnamesiska Kuomintang att spela någon som helst politisk roll för att dyka upp igen först 1945. Den inhemska bourgeoisin och småbourgeoisin tvingades vid denna tidpunkt att avstå ledningen för den revolutionära processen till proletariatet.

2. Permanent revolution eller revolution i etapper

Definitionen av den kommande revolutionens innehåll härledes ur ”den konkreta analysen av den konkreta situationen” i Vietnam, dvs. dess klasstruktur, styrkeförhållandena mellan de olika klasserna under en hel historisk period. Det vietnamesiska proletariatets objektiva situation, förekomsten av en verklig tradition av ekonomisk och politisk kamp, svagheter och

rentav frånvaron av en nationell bourgeois och av politiska representanter för densamma angav klart att proletariatet och dess parti skulle spela den *ledande rollen* i den revolutionära process som utlöstes mot slutet av 20-talet.

Den revolutionen som skulle genomföras skulle under dessa förhållanden i vid utsträckning överskrida ramarna för de borgerligt demokratiska uppgifterna (statligt oberoende, parlamentariskt styrelseskick, demokratiska friheter, jordfördelning) och konfronteras med utförandet av de i egentlig mening socialistiska uppgifterna. Dess innehåll skulle inte bli borgerligt (nationellt demokratiskt) utan socialistiskt, dess utgång leda till ett styrelseskick, proletariatets diktatur, grundat på ett fast förbund mellan arbetarklassen och bönderna. Härvidlag fick man inte bara ta med i beräkningen styrkeförhållandena i nationell skala utan också den internationella situation inom vilken den vietnamesiska revolutionens utveckling ägde rum.

1. Den borgerliga revolutionens övergång till socialistisk revolution

Trotsky systematiserade sin teori om den permanenta revolutionen under de långa debatter som utvecklades inom den ryska socialdemokratin led om den ryska revolutionens karaktär. Gentemot mensjevikerna och på vissa punkter mot Lenin påvisade han från och med 1905 att proletariatet skulle spela den ledande rollen och vara i stånd att upprätta inte en borgerligt demokratisk regim, inte ens en "proletariatets och böndernas demokratiska diktatur", utan en proletariatets diktatur, med stöd från bönderna. Proletariatets diktatur skulle genomföra agrarrevolutionen och på samma gång gripa sig an med uppbyggandet av en arbetarstat och, som Trotsky sa, bli tvingad att "slå in på den socialistiska vägen." Låt oss genast notera att en sådan prognos hade en mening bara om man inte blott inriktade sig på Ryssland som sådant, dvs på uppbyggandet av socialismen i ett land, utan samtidigt på den internationella kapitalismens utveckling. Trotskijs tes grundade sig på en analys av den kapitalistiska världsmarknaden, på produktivkrafternas internationalisering och på den internationella arbetsdelningen, som ställde den socialistiska revolutionen på dagordningen. Lagen om den ojämna och sammansatta utvecklingen ledde till en förståelse av varför de koloniala staterna kunde hoppa över den kapitalistiska utvecklingen.

Trotskijs förutsägelse grundade sig alltså liksom Lenins analyser år 1917 på perspektivet om en överhängande socialistisk revolution i alla de europeiska kapitalistländerna, som skulle garantera den nya sovjetmaktens existens.

Trotskijs teori grundade sig på den roll han tilldelade bönderna i den revolutionära processen. Det var uteslutet att bönderna skulle kunna spela en oberoende politisk roll och på revolutionär bas organisera sig i ett bondeparti, oberoende av proletariatet, med vilket det senare kunde gå i förbund.

I sin formel "proletariatets och böndernas demokratiska diktatur" uteslöt däremot Lenin inte denna eventualitet och gick så långt att han ansåg det som möjligt för det revolutionära bondepartiet att inneha majoriteten i den demokratiska regeringen. Men detta framställdes bara som en möjlighet, och härav följde problemets "algebraiska" karaktär, där det fanns en okänd faktor för Lenin: böndernas plats i revolutionen och den regim som skulle framgå ur densamma. De "koloniala revolutionernas" senare utveckling har visat riktigheten i Trotskijs förutsägelse. Bonderörelsen har inte segrat eller slagit in på den socialistiska vägen annat än under ledning av en proletär organisation vars ideologi varit förhärskande trots stadsproletariatets numerära svaghet.

Därför är det genom att referera till den permanenta revolutionens teori som vi kan analysera den verkliga dynamiken i den koloniala revolutionen, och särskilt i den vietnamesiska.

Vi har ett svar åt dem för vilka FNL:s "borgerliga" program är sakrosankt som den revolutionära strategins *hit men inte längre*. Svaret avser det reella politiska innehållet i denna

revolution som gick långt utöver de minimimål som dragits upp i Frontens program. Värderingen av den vietnamesiska revolutionens socialistiska dynamik berättigade å andra sidan stödet åt FNL även om denna organisation inte skyltade med ett uttalat revolutionärt marxistiskt program. Den vietnamesiska revolutionen visade i själva verket ”att fullbordandet av de demokratiska uppgifterna i efterblivna borgerliga länder i vår epok direkt leder fram till proletariats diktatur och proletariats diktatur sätter de socialistiska uppgifterna på dagordningen.” Ur denna synpunkt betraktades upprättandet av en demokratisk regim ”*inte som ett självändamål under årtionden utan som det omedelbara förspelet till den socialistiska revolution med vilken den är ouplösligt sammanlänkad.*”(6)

2. Övergången i den vietnamesiska revolutionen

a) Det indokinesiska Kommunistpartiets grundningsprogram bär spår av den period ur vilken det är framsprunget. Enandet av de kommunistiska grupperna i IKP ägde i själva verket rum 1930, två år efter omsvängningen i den tredje Kommunistiska Internationalen. Den veritabla högerkurs under Bucharin-Stalins ledning som hade lett till den första kinesiska revolutionens nederlag (1925-27) följdes av en brysk sväng åt vänster, som på det inre planet i Sovjetunionen svarade den stalinistiska ledningens politiska omläggning av kursen gentemot kulakerna och de ”restaurationsistiska” skikten i allmänhet. Denna ”vänstersektaristiska” inriktning under ”tredje perioden” gav återverkningar i Internationalens sektioner, och särskilt i IKP. Detta konfronterades för övrigt med ett revolutionärt uppsving som följde på imperialismens kris efter 1929. Det är därför som IKP:s program framstår som ett verkligt kommunistiskt program som uppmanar till

- Likviderandet av den koloniala och feodala utsugningen.
- Upprättandet av en arbetar- och bonderegering.
- Skapandet av en arbetar- och bondearmé.
- Nationalisering av banker och imperialistiska företag.
- Marschen mot socialismen efter den nationellt demokratiska revolutionens genomförande *utan att gå fram via en kapitalistisk etapp.*

Programmet preciserar å andra sidan att de antiimperialistiska och antifeodala uppgifterna är ouplösligt sammanlänkade, och att ”så snart den borgerligt demokratiska revolutionen genomförts måste det vietnamesiska folket gå mot den socialistiska revolutionen ... *det får inte finnas någon avbalkning mellan revolutionens två etapper*”. Det innebar att man utöver hänvisningen till den staliniserade Internationalens ”etatistiska” uppfattningar erkände möjligheten av att i Vietnam upprätta proletariats diktatur och inte bara en demokratisk regim med nationell förening av samtliga klasser. Kommunistiska Internationalens ”klass mot klass”-strategi vid 30-talets början sammanfaller mycket väl med det uppåtstigande vietnamesiska proletariats särskilda situation. Den med imperialismen förbundna nationella bourgeoisins roll blev klart värderad: dess förbindelser med den franska imperialismen tillät icke att här söka en allierad ens för stunden. I gengäld visade uppmaningen att bilda arbetar- och bondesovjeter och en revolutionär arme klart de mål som IKP uppställt för sig vid denna tid, och som sammanfattades i följande paroller:

Leve sovjet- och bondemakten!
 Leve det revolutionära upproret för oberoende och jord!
 Leve världsrevolutionen!

Revolutionen i Bortre Orienten skulle härefter inte, som den stalinistiska ledningen i Kina hade trott, bli en nationellt demokratisk revolution med samarbete mellan proletariatet och den reformistiska nationella bourgeoisin under en lång period, utan helt och hållet en socialistisk revolution. Nghe Thui-sovjetererna visade klart vägen och bröt med den stalinistiska

byråkratins, reformism, som 5 år tidigare i Kina menat att en sådan paroll var förhastad och att det i väntans tider var bättre att sätta sin lit till Chiang Kai-shek.

b) Denna övergång* hos den vietnamesiska revolutionen framträder i den konkreta analysen av den väpnade kampen mot den franska och därefter den amerikanske imperialismen, som under en första etapp ledde till proletariats maktövertagande i Nordvietnam. Den får i själva verket sin bekräftelse i *agrarrevolutionens* utveckling.

* Översättningens ”övergång” avser här originalets ”transcroissance”, eg.: överväxt, överväxande i . . . , och som understryker det organiska sammanhanget och sambandet mellan de faser i revolutionens utveckling som beskrivs. Ö. a.

Ursprungligen framstod revolutionens uppgifter som borgerligt demokratiska (demokratiskt nationella) med syftet att störta *imperialismens* herravälde (nationellt oberoende) och likaså ”feodalismens” (avvecklandet av de stora jordegendomarna genom jordreformen). Dessa åtgärder som sådana tycktes ligga långt från de i egentlig mening socialistiska uppgifter, som de likväl var förspelet till. Den vietnamesiska agrarrevolutionen vittnar klart om att de omedelbara uppgifterna inte definitivt kunde förverkligas annat än genom upprättandet av den proletära diktaturens styrelseskick. De sydvietnamesiska bönderna gjorde den bittra erfarenheten av detta då de efter landets delning 1954 måste återlämna det land, som Viet Minh fördelat bland dem, till godsägarna. I norr däremot leddes bönderna mycket snabbt till en orientering mot jordbruksproduktion på basis av kollektivisering och socialistiska kooperativ.

Jordreformen sönderföll i flera etapper med olika socialt innehåll, som dock grep in i varandra. Under en första fas genomförde man en måttfull jordbruksreform av ”borgerlig” typ. IKP:s paroll ”jorden åt dem som brukar den” överskred inte ramen för en borgerlig produktion med småbönder som ägde sina jordlotter. Den inbegrep inte nödvändigtvis idén om en kollektiv, icke-kapitalistisk produktion. Inom ramen för Viet Minhs måttfulla politik för ett block av alla patriotiska klasser i syfte att vinna försoning med eventuella skikt ur den s.k. nationella bourgeoisin mildrade IKP de ursprungliga kraven på uppdelning av de stora jordegendomarna mot skadestånd till förmån för mera blygsamma krav, för att inte rubba den ”4-klassblocks”-politik som gjorde åtskillnad mellan förrådiska egendomsinnehavare (kompradorer) och patriotiska egendomsinnehavare, med vilka den utsugne bonden borde gå i förbund. Dess syften var:

- sänkning av arrendet å 25 %;
- sänkning av låneräntan;
- avskaffande av ockerskulder;
- konfiskering av imperialisters och kompradorers jord.

Parollerna om allmän fördelning av jorden (inklusive den jord som tillhörde rika vietnamesiska bönder) och kollektivbruk fördes inte fram under denna fas. I verkligheten gick fattigbönderna och bönderna utan jord under kampen långt utöver dessa begränsade mål. För dem var distinktionen mellan patriotiska jordägare och kompradorägare i hög grad obegriplig. De strävade framför allt efter att få egen jord genom upphävande av de besuttnas privilegier. Alltifrån revolutionen i augusti 1945 antog böndernas kamp en otvetydig klasskaraktär. Trots uttalandena från de nya myndigheterna, som klart formulerade att för ögonblicket så ”var den kapitalistiska regimen fortfarande den lag som gällde i DRV”, struntade bönderna i revolutionen i etapper! Som Devillers anmärker: ”Revolutionen antog i början en karaktär av utomordentligt våldsam social kamp. Den framträdde i de flesta regioner som väsentligen kommunistisk och utvecklade sig obetingat enligt det 'leninistiska schemats' linjer”.(7)

Den "sekundära" motsättningen var inte så sekundär som man trodde. De kommunistiska ledarna blev så mycket mer medvetna om detta som bönderna i fortsättningen visade benägenhet att frigöra sig från den revolutionära ledningen under åren 1945-50. Efter maktövertagandet skulle Truong Chinh och Giap i efterhand erkänna att klasskampen *bland* bönderna på ett farligt sätt underskattats bakom de rent nationella målen: "Under motståndets första år" skriver Giap "hade den antifeodala uppgiften ännu ej definierats i enlighet med sin betydelse, även om den antiimperialistiska uppgiften uttalats i klara ordalag. Detta är orsaken till att man fick vara med om ett storslaget uppvaknande av nationalkänslan och det nationella medvetandet medan det uppvaknande klassmedvetandet förblev relativt svagt ... Man över-skattade för omedelbar räkning godsägarklassen utan att tillräckligt understryka den roll som förbundet mellan arbetare och bönder spelade som bas för enhetsfronten." Agrarrevolutionen tillät icke någon stabilisering av produktionsförhållandena inom kapitalistiska ramar och dess uppsving mynnade ut i en socialistisk upporganisering på grundval av förbundet med arbetarklassen.

Redan innan den nationella befrielsekampen avslutats rättade partiledningen till sina jordbruksparoller i fattigböndernas och de jordlösa böndernas intresse och erhöll på så sätt deras totala stöd i den allmänna motoffensivens avgörande ögonblick. Partiledningen påbörjade en jordreform som berörde samtliga skikt bland bönderna och skapade "betingelserna för en kooperativ verksamhet med sikte på socialismen." (8) Långt före segern över fransmännen hade Viet Minh i de befriade områdena börjat att fullständigt omstörta jordbrukets produktionsförhållanden. Om man höll sig till revolutionens uppgifter sådana de definierats av IKP 1930 kunde det inte vara fråga om 'att kort och gott ersätta de "feodala" produktionsförhållanden med produktionsförhållanden av kapitalistisk typ på grundval av parcellböndernas privata smååtgående. Man var redan i färd med att inom den demokratiskt nationella revolutionens ram lägga grunden till ett annat, mer utvecklat samhällssystem, baserat på kollektiv produktion.

Samtidigt som man fördelade storgodsägarnas jord lät man bönderna skaffa sig erfarenhet av kollektivarbete i form av de *byalag för ömsesidig hjälp* som skapades 1952 och som utgjorde det första steget mot bildandet av socialistiska kooperativer, först på lägre och sedan på högre nivå. Den mycket snart utlösta kollektiviseringsrörelsen kom att skapa andrum efter "miss-tagen" i jordreformen, för vilka Truong Chinh hölls ansvarig: han skulle på ett mekaniskt sätt ha velat påklistra Vietnam den kinesiska kollektiviseringsmodellen. 1957 sjönk antalet byalag från 193.000 till 72.000 (och 20 0/0 av familjebeståndet bland bönderna). Rörelsen sköt fart på nytt år 1958 under en så snabb utveckling att *samtliga* bondefamiljer idag är omgrupperade i socialistiska kooperativer. Man har på tjugo år gått från "feodala" till socialistiska produktionsförhållanden emedan proletariatet och dess parti vetat att visa vägen och spela en dominerande roll för alla bondeskikt.

Man hade därmed förverkligat den process Lenin talar om i *Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky*: "När revolutionen fullständigt genomförts avslöjar den så mycket klarare, snabbare och lättare inför massorna *otillräckligheten* i de borgerligt demokratiska lösningarna och nödvändigheten att överskrida deras ramar och övergå till *socialismen* ... Proletärerna säger till bönderna: vi ska hjälpa er att gå fram ända till den "ideala" kapitalismen, ty den utjämnade brukningsrätten är en ur småproducentens synpunkt idealiserad kapitalism. Och samtidigt ska vi visa er det otillräckliga i detta system, visa er nödvändigheten av att övergå till att kollektivt bruka jorden." [Se Lenin, V. I., *Valda verk*, II:2, Moskva 1956, s. 123, f.; här i något reviderad översättning. Ö. a.]

Den oavbrutna revolutionen i Ryssland hade bekräftat nödvändigheten av den övergång från den borgerliga till den socialistiska revolutionen vars realitet Lenin påvisade i sina Aprilteser, som väckte sådant motstånd hos folk som Kamenev, Rykov och Stalin. "Sedan Rysslands

proletariat”, förklarar Lenin i *Den proletära revolutionen*; ”tillsammans med hela bondebefolkningen fullbordat den borgerligt demokratiska revolutionen, övergick det definitivt till den socialistiska revolutionen efter att framgångsrikt ha kluvit landsbygden och vunnit dess proletärer och halvproletärer på sin sida samt sammanslutit dem mot kulakerna och bourgeoisin, landsbygdsbourgeoisin inberäknad.” [A. a., s. 116; här i något reviderad översättning. Ö. a.]

Genom att bara ta hänsyn till agrarrevolutionen var de som i början av 50-talet höll sig till Viet Minh-programmets bokstav oförmögna att förstå den verkliga karaktären i agrarrevolutionen, vars klassinnehåll överflyglade det enkla, demokratiskt nationella och ”officiella” programmet. På samma sätt drar de som idag med hänvisning till FNL:s program betraktar revolutionens ledning som småborgerlig helt enkelt ett streck över de år som gått och avslöjar bara en okunnighet av grävsta slag genom att uppfinna en ”småbourgoisi” som inte existerar.

3. Reformismen i mao – stalinismens etapptänkande

Föregående utläggning, som enbart stödde sig på agrarrevolutionens konkreta förlopp, hade dessutom kunnat bäras upp av en undersökning av produktionsförhållandenas omvandling inom industrin.

Men detta enda exempel är tillräckligt för att visa innehållslösheten i teser av mao-stalinistisk typ om en revolution i etapper. Att vissa kommunistiska teoretiker i Vietnam använder detta instängda betraktelsesätt på grund av sin tidigare politiska skolning förändrar ingenting i sak. Den strategi som definierats av stalinisterna (typ franska Kommunistpartiet) eller maoister av allsköns åsiktstillhörighet har ständigt som främsta syfte att dölja det verkliga klassinnehållet i revolutionen för att under en första tid rättfärdiga allianser som strider mot dess natur. De förra aktar sig noga för att förklara dynamiken i den vietnamesiska revolutionen och framställer den helt enkelt som en kamp för nationell frigörelse. Detta gör det möjligt för dem att till sina frontorganisationer knyta – eller åtminstone försöka knyta – moderata element som man skulle riskera att avskära sig ifrån om man svängde Hanois röda fana eller förklarade att utgången av kampen kommer att bli uppbygget av ett socialistiskt Indokina.

Parollen ”fred i Vietnam” återger detta dunkla medvetande i dess begränsning till helt enkelt humanitära positioner, långt ifrån dem som en internationalistisk förkämpe för kommunismen borde inta. Vad maoisterna beträffar, så har det mekaniska överförandet av maoistiska teoretiseringar kring den kinesiska revolutionen på Vietnam lett dem till ohållbara positioner. Genom att hålla till godo med att utannonsera FNL:s program och förvandla sig själva till en pressagentur för detsamma, vägrade de att inse den vietnamesiska revolutionens nationella och internationella dynamik, för övrigt av välförståeliga skäl, eftersom denna revolution bortsett från imperialismens kris också uppenbarar stalinismens.

På grund härav har de nöjt sig med att förklara det *exemplariska* i vietnamesernas strid med kraftfullt moraliska adjektiv utan att inlemma denna kamp i en internationalistisk, strategisk förståelse som vore möjlig, om man åberopade sig på den permanenta revolutionens teori. Att påvisa den socialistiska dynamiken i den vietnamesiska revolutionen var för dem att ge prov på en typiskt trotskistisk, ”småborgerlig revolutionism” och hoppa över de etapper som de roade sig med att staka ut.

– *Den maoistiska tesen*

Denna tes kombinerar Maos teori om motsättningar med teorin om revolutionen i etapper enligt det neo-mensjevnikiska mönster som utarbetades av stalinisterna i den kinesiska revolutionens första stunder (Martynov).

Den vietnamesiska revolutionen fogas samman av två motsättningar:

1. motsättningen mellan angriparen, den amerikanska imperialismen, och den vietnamesiska nationen i dess helhet;
2. i Vietnam motsättningen mellan utsugare ,(storgodsägare, lokal bourgeoisi) och utsugna (fattigbönder och bönder utan jord, proletariatet).

Under revolutionens första etapp, den *demokratiskt nationella etappen*, är kampen väsentligen en antiimperialistisk antifeodal kamp. *Huvudmotsättningen* ställer *hela* det vietnamesiska folket mot imperialismen och dess lakejer. Klassmotsättningen inom den vietnamesiska revolutionen är bara en sekundär motsättning. De förbund som knyts under denna etapp mellan proletära och icke-proletära skikt inbegriper en begränsning av proletariatets krav och paroller (jfr. Viet Minhs bondeparoller år 1941). Så föreskriver exempelvis Fackföreningarnas Federation för Vietnams befrielse (som stöder FNL) arbetarna i Sydvietnams städer en hypotetisk union med arbetsköparna mot den gemensamma fienden: imperialismen.

Det är först under den andra etappen efter segern över imperialism och feodalism som den sekundära motsättningen mellan utsugare/utsugna kommer att bli huvudmotsättning som klasskampen i nationell skala på något sätt kommer att ta vid på nytt. Men redan exemplet med agrarrevolutionen kommer denna mekanistiska teoretisering på skam och avslöjar den helt och hållet fiktiva karaktären hos den ”progressiva” nationella bourgeoisins stöd.

Under nuvarande etapp i kampen mot den amerikanska imperialismen skulle maoisterna få svårt att komma med några exempel på något stöd till Fronten från denna nationella bourgeoisi, som inte längre går att skilja från den förrädiska och proimperialistiska kompradorbourgeoisin. Tvärtom så kommer samhällsdifferentieringen att smula sönder blocket av bönder (som helhet betraktat) ju mer kampen fortskrider.

Vi har sett att de uppgifter som enligt den maoistiska formalismen borde ha genomförts under den socialistiska etappen (efter 1954) förverkligats redan vid kampens början.

Den maoistiska tesen är under alla förhållanden bara en ”ny” version av den stalinistiska reformismen. Liksom Stalin motsatte sig dem som för Kinas del år 1925 ville föra fram parollen om proletariatets diktatur och om sovjeter, så motsätter sig också maoisterna dem som förklarar den vietnamesiska revolutionens verkliga klassinnehåll och för fram perspektivet av en ”nydemokratisk” regim, en paroll som har samma funktion som parollen om ”proletariatets och böndernas demokratiska diktatur”, som Trotskij 1927 betecknade som *reaktionär* i förhållande till den kinesiska revolutionens utveckling.

I sin kanonisering av FNL:s program glömmer de bort IKPs grundningsprogram, som anvisade revolutionen högst precisa uppgifter. Den stalinistiska internationalen förebrådde 1928 (februariplenium) åt Trotskij att hoppa över den borgerligt demokratiska etappen, på samma sätt som Radek förebrådde Trotskij att blanda ihop den borgerliga etappen med den socialistiska; dagens maoister, som med all rätt känner igen sig själva i Stalin, återupptar denna gamla malätna kritik. Historien kommer på samma sätt som tidigare att förpassa dessa teoretiska dumheter till skräpkammaren.

Denna mekaniska distinktion mellan två etapper i revolutionen, som maoister icke desto mindre betecknar som oavbruten (under återopande av Lenin, som 1917 emellertid fann sig klassad som anarkist eller trotskist av de förskrämda ”gammelbolsjevikerna”), tillåter alla slags opportunistiska variationer av *4-klassblocket* (bönder-arbetare-småbourgeoisi-nationell bourgeoisi) och den nationella bourgeoisins ”progressiva” roll. De gav det indonesiska Kommunistpartiets ledare, Aidit, fullmakt att framstöka sin teori om den indonesiska statens halvfolkliga, halvreaktionära dubbelnatur. Den kritik Trotskij riktade mot Stalin angår dem

fortfarande: ”Epigonernas kampanj”, skrev Trotskij, ”förs mot de tre aspekterna av den permanenta revolutionens teori. Detta är fullkomligt naturligt då det rör sig om tre oupplösligt förbundna delar som bildar en helhet; genom sitt mekaniska tillvägagångssätt avskiljer dessa epigoner den *demokratiska diktaturen* från den *socialistiska* liksom de avskiljer den *nationella* socialistiska revolutionen från den internationella revolutionen.” [A. a., s. 54 f. enl. ovan; öv. här reviderad. Ö.a.]

Dessa anmärkningar återupptar bara Lenins polemik mot ”renegaten Kautsky” och varjehanda opportunister: ”att försöka bygga en konstlad, kinesisk mur mellan den förra och den senare (den demokratiska etappen och den socialistiska etappen), att skilja dem åt genom någonting annat än graden av proletariats förberedelse och graden av dess sammanslutning med fattigbönderna, innebär den största möjliga förvrängning av marxismen, att man förnedrar den och ersätter den med liberalism. Det vore att med hjälp av skenvetenskapliga hänvisningar till bourgeoisins framstegsvänlighet i förhållande till feodalsystemet vilja hyckla fram ett reaktionärt försvar för bourgeoisin mot det socialistiska proletariet.” [A. a., enl. ovan, s. 112; rev. öv. Ö. a.]

Formalismen i maoisternas tes bekräftas då man ser deras svårighet att få den palestinska revolutionen att passa in i deras schema. Redan från början av denna revolution och under den första tiden av demokratiskt nationell kamp bröt motsättningen mellan den reaktionära arabiska bourgeoisin och proletariet i de olika länderna fram med sådan kraft att man måste vara blind eller reaktionär för att fortfarande kunna tala om att ena hela den arabiska nationen mot imperialismen och sionismen. Alltifrån den revolutionära processens utbrott fördjupades klassmotsättningarna och bidrog till att ge denna process en socialistisk dynamik.

4. Den subjektiva faktorn: den revolutionära ledningens roll

En nationell antiimperialistisk kamp kan endast växa över i en socialistisk revolution om det finns ett proletärt revolutionärt parti, som kan spela den ledande rollen inklusive och framförallt i de halvkoloniala länderna. Om denna subjektiva faktor saknas är den nationella befrielsekampen dömd att misslyckas och kan inte bryta det imperialistiska herraväldet.

I gengäld har existensen av ett kommunistiskt parti med specifika karaktärsdrag, som kommer att preciseras närmare, varit av avgörande betydelse för uppsvinget, utvecklingen och den segerrika utgången av den vietnamesiska revolutionen.

a) Det indokinesiska kommunistpartiet

IKP:s historia och program har resulterat ur två skilda om inte motsatta faktorer: den absoluta nödvändigheten av en revolution i nationell skala och Kommunistiska Internationalens strategi i internationell skala. Dessa båda givna storheter har ofta uppträtt under motsägelsefulla aspekter, vilket bidragit till uppkomsten av en sant revolutionär ledning, även om denna ofta ådagalagt en pragmatisk inställning (som ibland genom extrem moderation tangerade opportunisten).

Det indokinesiska Kommunistpartiet grundas under en period som i Vietnam svarar mot ett betydande uppsving i den revolutionära rörelsen och mot en ”vänster-” och rentav ”vänster-avvikande” kurs i den kommunistiska rörelsen som leds av Sovjetunionen (Kominterns tredje period). Vi har ovan sett att dess grundningsprogram bar spår av detta. IKP ingriper mycket snart på ett dominerande sätt i arbetarnas och böndernas kamp för att uppträda som den enda organiserade revolutionära kraften inför den nationella rörelsens totala upplösning. Organiseringen av de vietnamesiska arbetarna i underjordiska fackföreningar blir partiets väg att vinna arbetarklassens ledning.

IKP bildades genom en sammansmältning av rivaliserande, revolutionära marxistiska grupper, som kom överens om att skapa ett äkta marxist-leninistiskt parti med begäran om inträde i Kommunistiska Internationalen. Det rörde sig om Sammanslutningen för Vietnams revolutionära ungdom (Thanh Nien), där det fanns många element som från början var fientliga till skapandet av ett KP. Det var Ho Chi Minh som i juni 1925 hade skapat Thanh Nien under påverkan av tre faktorer: hans politiska skolning i franska KP, hans vistelse i Moskva och hans förbindelser med det kinesiska Koumintang. De andra organisationerna hade ett uttalat revolutionärt marxistiskt program, t.ex. KP i Annam, KP i Sydvietnam, två fraktioner som hade gått ur Thanh Nien och *Indokinesiska kommunisters förbund*, som framgick ur Tan Viet de Nguyen An Ninh.

Hong Kong-konferensen (januari och februari 1930) beslöt att skapa det vietnamesiska KP, som i oktober omvandlades till det indokinesiska KP (Dong Duong Cong San Lang), vars Centralkommitté hade säte i Saigon. Hong Kong-manifestet (oktober 1930) betonade proletariats ledande roll alltifrån revolutionens demokratiskt nationella etapp.

Efter det hårda förtryck som följde på Nghe Tinh Xo-Vietrörelsen upplevde det utomordentligt försvagade partiet sina första splittringar i Ho Chi Minhs frånvaro. IKP:s första kongress (Macao, mars 1935) antog en revolutionär plattform, inriktad på den väpnade kampen, som stod i motsättning till den folkfrontslinje som antogs på Kominterns sjunde kongress i Moskva tre månader senare. Denna linje blev byråkratisk påtvingad de vietnamesiska kommunisterna vid den nationella konferensen den 26 maj 1936, som fick betydande konsekvenser för IKP:s fortsatta utveckling.

Antagandet av "folkfronts"-linjen från de vietnamesiska kommunisternas sida framtvängde en ändring av parollerna som inte alls motsvarade det reella styrkeförhållandet mellan klasserna vid denna tidpunkt. Denna svängning åt höger skall sätta djupa spår i den framtida vietnamesiska kommunismen både vad gäller frontstrategin och förhållandet till de vietnamesiska trotskisterna.

Ur programmatisk synpunkt sökte man liera sig med den "nationella bourgeoisin" och rentav med vissa framträdande "antifascistiska" kolonialister för de "profascistiska ultrakolonialisternas" skull ... Det behöver inte sägas att massan av arbetare och bönder, som hittills haft förtroende för partiet blev grundligt desorienterad inför dessa uppmaningar att räcka de traditionella utsugarna sin hand.

Frontlinjen gjorde det till en första början möjligt för Blums regering i Paris att smussla åt sig en del reformer: befriandet av politiska fångar, förbud mot tvångsarbete, minimilön, rätten att bedriva politisk propaganda. Men dessa reformer blev aldrig tillämpade, och fr.o.m. 1938 fick partiet åter gå under jorden för att året därpå undergå en ny våg av förtryck, som inte hindrade att man i ett inledningsskede övergav parollen: "Ned med den franska imperialismen!"

I en rapport som framlades i juli 1939 inför Komintern gav Nguyen Ai Quoc (alias Ho Chi Minh) följande sammanfattning av folkfrontsstrategin i en tid då kolonialisterna och deras lokala allierade riktade hårda slag mot partiet:

1. "Partiet bör för närvarande avhålla sig från att sikt alltför högt med sina krav (oberoende, parlament, osv. *för att inte gå i de japanska fascisternas fälla (!)*)..."
2. Partiet bör med tanke på denna målsättning vinnlägg sig om att skapa en bred, demokratiskt nationell front omfattande inte bara indokineser utan även progressiva fransmän, inte bara de arbetande skikten utan även den nationella bourgeoisin.
3. Gentemot den nationella bourgeoisin måste Partiet visa sig smidigt och böjligt. Det bör göra sitt bästa för att vinna den för Frontens sak ...

4. Gentemot trotskisterna: ingen som helst allians, inga eftergifter. Vi måste med alla medel (*sic*) avslöja dessa fascismens agenter (*resic*), de måste tillintetgöras på det politiska planet ...

6. Partiet får inte ålägga Fronten sin ledning.”

Detta ärkerreformistiska program, som t.o.m. står tillbaka för den analoga strategi som vid samma tid utvecklades av de kinesiska kommunisterna inom ramen för den antijapanska Nationella fronten, rimmar illa med den intensiva klasskamp som vid samma tidpunkt sätter det vietnamesiska proletariet i rörelse: 30.000 gruvarbetare strejkar i Hongay, 4.000 arbetare i Saigon-upplaget, landsomfattande strejk utbryter bland järnvägsarbetarna i Transindokinesiska kompaniet och antar karaktären av ett uppror. Det är en sak som är säker, att Kominterns stalinistiska linje vann föga gensvar hos ”basen”!

Liksom i Frankrike underkastade de vietnamesiska trotskisterna Kommunistpartiets frontlinje en mycket hård kritik.

Alltsedan 1933 befann de sig i en minst sagt originell situation, eftersom de i söder hade bildat en enhetsfront i Saigon med kommunisterna i KP.

Grupperade bakom tidningen ”Kampen” vann militanterna i Saigon avsevärda framgångar vid valet till Saigons stadsfullmäktige 1935 och 1937 (där valdes två militanter från KP, Nguyen Van Tao och Duong Bach Mai, och en trotskist, Ta Thu Thau). De skapade samtidigt mer än 600 aktionskommittéer 1936 i städerna och på landsbygden, vilka arbetade fram arbetarnas och böndernas krav.

Sedan de koloniala myndigheterna förbjöd trotskisterna bröt kommunisterna Fronten och började tillämpa Kominterns linje, medan Ta Thu Thau dömdes till två års fängelse för en artikel med den betecknande titeln: ”Förräderiets Folkfront”. Vid valet till kolonialrådet den 30 april 1939 valdes de två trotskisterna Ta Thu Thau och Tran Van Trach med 80 % av rösterna gentemot IKP:s och den lokala bourgeoisins kandidater. IKP:s led glesnade i och med utträdet av Nguyen Van Tao och en oppositionell grupp. I gengäld stärkte den trotskistiska rörelsen sina led och fick anslutning från talrika arbetare och bönder som blivit besvikna på KP, vilket övergivet parollen om jordreform och anammat en strategi som var motsatt de vietnamesiska massornas intressen.

Folkfrontens sammanbrott i Frankrike smulade definitivt sönder Ho Chi Minhs legalistiska illusioner.

Hädanefter var den väpnade kampen den enda möjliga strategin för att besegra de franska och japanska imperialisterna. Däremot har Viet Minh i hög grad denna frontinriktade politik att tacka för sin tillkomst.

b) Partiet och Fronten

De kinesiska och vietnamesiska revolutionerna kom att ge hela världen ett mönster av väpnad kamp under en Nationell enhetsfronts ledning. Detta mönster står som vi sett, i tacksamhets-skuld till den stalinistiska uppfattningen om klassförbund och etapper i revolutionen, men fann en specifik tillämpning de båda länderna till följd av deras särskilda situationer.

Det gällde att bringa det stalinistiska schemat i samklang med den konkreta analysen av den konkreta situationen: båda fallen töms det stalinistiska schemat i dess reformistiska och rentav reaktionära aspekter på allt innehåll.

Skapandet av Viet Minh (Viet Nam Doc Lap Dong Minh Hoi = Förbundet för Vietnams oberoende) beslutades vid IKP:s åttonde utvidgade konferens (maj 1941). Det var fråga om att samla ”inte bara arbetare, bönder, småborgare och nationella borgare, utan också de

patriotiska storgodsägarna och att för stunden på jordbrukets område anta parollen om konfiskering av de landsförrädiska markägarnas jord.”

Den ”officiellt” sociala basen är patriotisk (4-klassblocc), revolutionens uppgifter rätt och slätt nationalistiska, partiet frånvarande. I verkligheten kunde den reella situationen inte passas in i detta schema. De vietnamesiska kommunisterna har i efterhand förklarat att den antiimperialistiska och antifeodala revolutionen bara kunde segra *om Frontens bas utgjordes av arbetarklassens förbund med bönderna, om det revolutionära partiet tillförsäkrades ledarskapet inom fronten, om revolutionen till sin karaktär överskred den rent nationalistiska etappen.*

Man kan av dessa skäl säga att frontprogrammet oupphörligt befann sig på efterkälken i förhållande till kampens utveckling, såsom idag är fallet med FNL:s program. Om man tar programmet bokstavligen framstår det som ett ”demokratiskt nationellt” program av ”borgerlig” typ. Man förordar varken bildandet av sovjeter, en total jordreform utan skadestånd, upprättandet av en arbetarregering eller uppbygget socialismen. Man förespråkar arbetarnas och böndernas förbund med samtliga skikt i det vietnamesiska samhället (undantagandes kompradorbourgeoisin).

I gengäld så ger olika hänvisningar till Folkets befrielsearmé till återföreningen med Nordvietnam (dvs. med ett land som har ett annat produktionssätt!), till stödet år de rörelser som riktas mot imperialism och neokolonialism en betydligt mer revolutionär färgning åt detta program. Hur förhåller det sig egentligen med detta?

De allmänna formuleringarna i FNL:s program svarar mot den ”etapp”-strategi som analyserats ovan. Under den första etappen är kampen mot imperialismen och feodaltherrarna det huvudsakliga målet: *hela* folket måste alltså enas för att förverkliga denna målsättning.

Socialismen får vänta till senare.

FNL antas på det sättet representera samtliga skikt i det vietnamesiska samhället. Vid sidan av representanter för det Revolutionära Folkpartiet (RFP), det sydvietnamesiska KP, som återupprättades 1962 och leds av Vo Chi Cong, finner man representanter för ett ”demokratiskt parti”, ett ”radikalt socialistiskt parti”, religiösa sekter som Hoa Hao, Cao Daiste, nationella minoriteter, buddhister och slutligen olika massorganisationer. Flertalet nämnda organisationer för i själva verket en tämligen begränsad tillvaro, och deras politiska självständighet i förhållande till kommunisterna är synnerligen inskränkt.

Om man betänker att det radikala partiet för närvarande saknar social förankring, förstår man varför dess ledare hör till de med kommunisterna mest förbundna (det är det minsta man kan säga).

Den ”stalinistiska” traditionen vad gäller upporganisering av massorna under sträng uppsikt återfinns i FNL. Detta betyder inte att det inte finns buddhister, liberaler osv. som lämnar sitt stöd åt Fronten; nej, tvärtom. Men detta räcker inte för att man ska kunna säga att det är fråga om ett block av samtliga klasser, om en verklig allians med den nationella bourgeoisin.

I princip inbjuder man de patriotiska storgodsägarna att ”erbjudas” sin jord åt Fronten. I verkligheten har de rikaste bland dem sedan länge övergivit den och gått över till fienden.

Den sociala differentieringen är i övrigt långt mer framskriden än vad som anges i programmet för Fronten, och detta av två skäl:

1) Proletariatets *absoluta hegemoni* över alla övriga samhällskrafter i Vietnam, vilken framtvungade en mycket långtgående jordreform i de befriade områdena, där problemet om kollektiv produktion redan ställts. Under det år som följde på utropandet av Fronten fördelade

den ettusen femhundra hektar bland bönderna i de befriade områdena. Nya produktionsförhållanden börjar redan inrättas på spillrorna av den ”feodala” utsugningen.

2) Kommunistpartiets ur politisk synvinkel absoluta hegemoni över de övriga politiska komponenterna i Fronten, som gör det möjligt för partiet att under den revolutionära processens alla etapper spela en *ledande roll*. Härav den avgörande betydelsen av den *politiska skolningen* åt tusentals bönder, som ditills underkastats den koloniala utsugningens andliga mörker. På det politiska och ekonomiska planet är detta der faktiska början av den vietnamesiska revolutionens överväxande i en socialistisk revolution, som lämnar de propagandistiska uttalandena från Frontens ledare långt bakom sig. Denna dynamik är ett resultat av flera faktorer, såsom:

- Närvaron i norr av en arbetarstat, som är inbegripen uppbygget av socialismen på basis av nya produktionsförhållanden.
- De förändrade produktionsförhållandena i det sydvietnamesiska jordbruket.
- De politiska traditionerna hos det vietnamesiska proletariat, som i årtal letts av ett kommunistiskt parti med fast inplantering bland massorna.
- Den vietnamesiska revolutionens strategiska plats inom ramen för den socialistiska världsrevolutionen.

FNL:s målsättning för det framtida oberoende, demokratiska, fredliga, neutrala och blomstrande Sydvietnam är under dessa förhållanden redan förlegad. Sedan imperialisterna väl givit sig av kommer regimen i Sydvietnam inte att kunna var: något annat än *proletariatets diktatur* i förbund med bönderna, liksom i norr när fransmännen gav sig iväg. En varaktig politisk lösning av rent nationellt demokratisk karaktär är ett dödfött företag. Endast reformister, som upprättar en kinesisk mur mellan etapperna och, som Lenin säger, sjunker djup ner i liberalism, kan tro något annat.

Därför har Frontens program främst en diplomatisk funktion. Genom att t. v. förtiga den vietnamesiska revolutionen verkliga mål skall det vinna vad man kallar ”de folk som är fyllda av kärlek till freden och rättvisan” och som eventuellt skulle hålla sig på sin kant om Fronten framträdde öppet som kommunistisk (vilket för övrigt, som allmän regel tycks oss vara en felaktig bedömning). Det har aldrig gått att vinna icke-proletära skikt genom att stoppa den röda fanan fickan. Det är i stället genom att visa sin beslutsamhet att vinna, genom att för de breda massorna på ett klart sätt fram ställa de slutmål man kämpar för, som man kan samla der kring Partiet. Under alla förhållanden skulle detta vara mer skolande med hänsyn till de revolutionära rörelserna på olika kontinenter än den hårdsmälta, nationellt demokratisk brygd som tillreds av Fronten under den aktuella etappen i dess kamp.

Trots de motsättningar som vi lagt i dagen mellan principdeklarationerna och klasskampens verkliga förlopp, utgör FNL och dess ledning definitivt en revolutionär ledning, vars positioner för övrigt är ganska originella i förhållande till den internationella kommunistiska rörelsens, den må sedan vara stalinistisk eller maoistisk. De som misskänner detta faktum, underlåter att göra en analys av de verkliga styrkeförhållande och kännetecknar denna ledning som ”småborgerlig”, begår allvarliga misstag som i sin yttersta konsekvens är reaktionära. [Vi utelämnar här ett avsnitt med polemik mot andra delar av den franska vänstern, av föga intresse eller aktualitet för svenskt vidkommande (ss. 23-27 i originalet). *Red.*]

5. Permanent revolution efter maktövertagandet

”Proletariatets diktatur”, skriver Trotskij, ”proletariatet som tagit makten som den demokratiska revolutionens ledande kraft, ställs oundvikligen och mycket snabbt inför uppgifter som tvingar den att göra djupa ingrepp i den borgerliga äganderätten.”

Därför kom den regim, som inrättades i norr efter 1954, att slå in på det socialistiska uppbyggets väg. Den måste företa övergången från en *motståndets ekonomi*, baserad på småhantverkarproduktionen och det traditionella jordbruket, till en socialistisk ekonomi, som hade till förutsättning en solid industriell bas och den jordbrukskooperativa rörelsen. Förvandlingen av "halvfeodala" och kapitalistiska produktionsförhållanden till socialistiska produktionsförhållanden skedde successivt, inom industrin genom uppköp av privatföretag (som för övrigt var föga talrika) genom den statliga sektorn, inom jordbruket genom den fortlöpande och frivilliga kollektiviseringen, framförallt från och med 1958.

Omvandlingen av produktionsförhållandena skulle idag ha varit avslutad om inte upptrappningen av bombningarna mot Nordvietnam hade lagt hinder i vägen för ett fullständigt förverkligande av den initiala målsättningen. Trots detta vittnar DRV:s ekonomiska förmåga att stå emot aggressionen och vidmakthålla ett konstant och till och med ökande framåtskridande inom jordbruket, om hållfastheten i den infrastruktur som åstadkommit. Men dessa uppseendeväckande resultat skulle inte ha kunnat uppnås utan massornas direkta deltagande i det ekonomiska och politiska livet. Den ekonomiska orienteringen som följde på upptrappningen medförde en decentralisering av industriapparaten och svetsade samman basen med de ledande kadreerna, vilket bland annat kommer till uttryck i det nuvarande *systemet att driva kooperativerna: kooperativmötet* äger reell beslutsrätt och utövar detta g(val av ansvariga till driftskommittén, i vilken partimedlemmarnas antal bör begränsas för att inte kväva folkliga initiativ.

Det är under kooperativmötets kontroll som fördelningen av tillgången på tillverkade produkter sker. Inkomsten för var och en görs offentlig för kontroll där så behövs. Det är betecknande att uppmaningarna till intensifierad produktion beledsagas av kampanjer mot byråkratisk deformation, för en demokratisering av det offentliga livet. Som Nguyen Xuan Lai skrev 1968: "Förbättringarna av den kooperativa driften och särskilt då förverkligandet av en *demokratisk och kollektiv drift*, av mer *demokratisk, rättvis och rationell* fördelning och vederlag, kommer att utgöra en kraftig språngträda för produktionen: kooperativmedlemmarna kommer att ägna sig alltmer åt kooperativen i samma utsträckning som de till fullo deltar i deras administrering samt vinner rätt till en jämlikare andel i produktionen.(9)

På samma sätt har inom industrin fackföreningarna entydigt getts den av Lenin förutsedda rollen som organ vilka förespråkar och försvarar arbetarnas sak. "Fackföreningarna", skriver Le Duan, "är inte någon ersättning av organen för den ekonomiska driften, för företagsledarna. Men fackföreningarnas motioner måste beaktas av organen för den ekonomiska driften och av företagsledarna såsom uttryck för en organisation inom den proletära diktaturens system, inom systemet för företagsdrift."(10)

I basen är det regel att man begränsar antalet partimedlemmar i kommittéerna för att fackföreningen skall kunna spela sin verkliga roll som massorganisation och inte nöja sig med att bara reproducera partiets riktlinjer.

Uppbygget av *regionala ekonomier*, som 1966 tillgodosåg hälften av landets produktion, har gjort det möjligt att stå emot bombningarna och att intensifiera produktionen. Den mekaniska industrin har exempelvis haft värdeökning på 250 % jämfört med 1960. Framställningen av produktionsmedel (A-sektorn) uppnådde 1965 41 % av industriproduktionens globala världen mot 34 % 1960.(11) Uppförandet av ett elektriskt distributionsnät på landsbygden är idag avslutat.

Utvecklingen av jordbruksproduktionen förblir även idag mål nummer ett men åtföljs med nödvändighet av den parallella utvecklingen av en industriell infrastruktur, särskilt inom verkstadsindustrin som är nödvändig för jordbrukets mekanisering. De uppnådda resultaten i

risproduktionen (50 enheter per hektar mot 13,5 under mellankrigstiden och 22 år 1959) bär vittnesbörd om de framsteg som gjorts trots eskaleringen.

Revolutionen har definitivt fullföljts på den vietnamesiska samhällsbyggnadens alla plan: ekonomiskt genom upprättandet av socialistiska produktionsförhållanden, politiskt genom en demokratisering av styrelseskicket, ideologiskt genom en kulturrevolution som gjort det vietnamesiska proletariet till själva förebilden i den revolutionära och internationalistiska kampen. Den kontinuerliga förändring i övergångssamhället till socialismen som Trotskij talade om blir här dagligen och stundligen fullbordad. Såsom han insett ”avslutar proletarietets erövring av makten inte revolutionen, utan inleder den bara.”

Den vietnamesiska socialismens yttersta garanti i sista hand kommer inte bara att vara ansträngningarna på det nationella planet utan därjämte det revolutionära uppsving i internationell skala som idag framträder främst i Indokina.

6. Den vietnamesiska revolutionens internationella betydelse

Den internationalistiska sidan av den revolutionära strategin hos Lenin och Trotskij är utan tvivel dess avgörande element. Det finns ingen bolsjevikisk ledare som skulle ha kommit på idén att föreställa sig socialismens seger i ett enda land (en åsikt som för övrigt delades av Stalin fram till 1924). Trotskij visade, på grund av en analys av styrkeförhållandena i internationell skala och på världsmarknaden, att den revolutionära processen i ett givet land inte kunde ses isolerat från det kapitalistiska sammanhang som lade hämsko på dess utveckling.

”Den socialistiska revolutionen inleds på nationell bas, men den kan inte stanna vid detta ... Sedd ur denna synvinkel är den nationella revolutionen inte ett mål i sig, den är bara en länk i den internationella kedjan.”*

* Ur Trotskij, *Den permanenta revolutionen*, se *Den permanenta revolutionens epok*, enl. ovan, s. 54 samt *Fjärde Internationalen*, 4/71, s. 21, f. Ö. a.

Den vietnamesiska revolutionens framgång är förspelet till analoga processer i de andra asiatiska länderna, som i sin tur kommer att garantera den nya regimens existens.

Under dessa förhållanden var återupptagandet av den revolutionära kampen i Sydvietnam mot slutet av 50-talet den viktigaste politiska händelsen under detta decennium vad gäller imperialismens och stalinismens tilltagande kris. Att uppfatta den vietnamesiska revolutionen endast inom dess specifikt nationella ram är att begå samma chauvinistiska misstag som stalinister av alla upptänkliga slag och misskänna den analys som de vietnamesiska ledarna själva gör av sin revolution.

1) *Den vietnamesiska revolutionens inverkan på imperialismens kris*

Dessa verkningar är uppenbara: för första gången sen den kinesiska revolutionens seger har ett folk i vapen kunnat ge prov på sin förmåga att motstå det utländska förtrycket rikta slag mot imperialismen. Detta är en avgörande lär för alla revolutionära avantgarder i världen. För USA är de ekonomiska svårigheterna (penningkris, inflation, arbetslöshet) jämte de politiska (antikrigsrörelsens och den svarta revolutionära kampens utveckling) idag hart när oöverstigliga, samtidigt som dess politiska isolering nått en aldrig tidigare uppnådd grad (jfr. det allmänna bifallet under Koreakriget). Som Giap skriver: ”Den sydvietnamesiska revolutionen är en integrerad del av världsrevolutionen. Varje större händelse som inträffar i världen påverkar vårt folks kamp; å andra sidan påverkar denna kamp i icke föraktlig utsträckning den revolutionära rörelsen i världens olika länder.”(12)

Den vietnamesiska revolutionen befinner sig alltså i en utomordentligt fördelaktig konjunktur och omkastar styrkeförhållandet mellan det revolutionära och det imperialistiska lägret på ett djupgående sätt. Den frigör revolutionära energier på andra kampfronter.

2) *Den internationella revolutionära situationens inverka den vietnamesiska revolutionens uppsving*

De vietnamesiska kommunisterna har å sin sida aldrig skilt sin revolution från internationellt stöd. Giap återupptar Lenins teser och visar att framgången för en nationell befrielsekamp mot imperialismen är knuten till tre villkor.

1. Den samlade ansträngningen från en stor del av befolkningen i förtryckta länder.
2. En särskilt förmånlig internationell situation (som resultat av antagonistiska motsättningar mellan imperialistiska länder).
3. *En samtidig resning från proletariatet i något imperialistland mot bourgeoisin i moderlandet.*

Långt ifrån att ta upp Lin Piaos teori om ”oväderszonen” och ”omringandet av städerna från landsbygden” understryker Giap vikten av revolutionär kamp i de utvecklade kapitalist-ländernas imperialistiska metropoler.(13)

Dessutom utgör ”den revolutionära rörelse som utvecklas i de sydöstasiatiska länderna liksom i andra länder i världen *en effektiv samordnande kamp* och en mäktig uppmuntran för det vietnamesiska folkets kamp.”

Alldeles som Che Guevara har de vietnamesiska kommunisterna betonat det *ömsesidiga beroendet mellan de olika fronterna i kampen mot imperialismen*, även om Che Guevara lade större vikt vid den relativa svagheten i det socialistiska lägrets hjälp då han anmärkte att Vietnam stod ”tragiskt ensamt”. Parollen om en *antiimperialistisk enhetsfront* följde av denna situation i internationell skala.

”En front mellan all världens folk”, skriver Giap, ”mot imperialismen utvecklas och befästs från dag till dag.” Denna front omfattar ”de socialistiska länderna som viktigaste kraft, de förtryckta folken, arbetarklassen i de kapitalistiska länderna och fredens och demokratins krafter.”

Intill nu har Kinas sekteristiska omedgörlighet, som Che Guevara utpekade i sitt budskap,(14) hindrat förverkligandet av denna paroll. Men detta är ändå en avgörande faktor för att kunna slå imperialismen.

3) *Från den vietnamesiska till den indokinesiska revolutionen*

Under loppet av 1970 har Guevaras paroll om att ”skapa två, tre, flera Vietnam” börjat att konkret förverkligas i Indokina. Det var för övrigt inte av en slump som det 1930 grundade Kommunistpartiet kallade sig indokinesiskt och inte vietnamesiskt. Den sydöstasiatiska revolutionen gick utöver de ”nationella särdragen” och framstod som en *kontinental* process, såsom mycket väl framgick under det första kriget mot fransmännen som gav upphov åt den första indokinesiska revolutionära fronten omfattande Viet Minh, Souphanouvongs Pathet Lao och Kambodjas Issarak-khmerers. Alltifrån andra världskrigets slut konstituerades också gerillagrupper i Burma, Filippinerna, Thailand, Indonesien. De flesta av dem har fått ett nytt uppsving från mitten av 60-talet och drar fördel av sina traditioner och erfarenheter från den tidigare kampen. Även om deras styrkor numeriskt sett ännu är svaga har de möjlighet att mycket snabbt växa till sig, vilket idag kan ses i Kambodja där man fördelar vapen till bönderna. Det är betecknande att den kambodjanska gerillan, som för fyra år ansågs kunna lämnas ur räkningen, idag är i stånd att hota Kambodjas huvudstad!

Såsom fallet var vid Genèvekonferensen 1954 kommer lösningen på konflikten att vara en kontinental lösning i i kinesisk skala. Men idag liksom igår, och med avseende på ojämna och sammansatta utvecklingen av de revolutionära krafterna i varje land, är de stridande vietnameserna den framryckande flygeln i den Indokinesiska revolutionära front, där de kommer att vara den viktigaste militära och politiska kraften. Det perspektiv som öppnar sig för det kommande decenniet gäller en indokinesisk federation av Arbetarstater, uppbackad av folkrepubliken Kina. En sådan seger vore ägnad att tillfoga imperialismen dess historiska nederlag.

II. Vilket stöd?

1. Vad är den proletära internationalismen?

Den proletära internationalismen grundar sig på den väsentligen internationella karaktären i den revolutionära process som i världsmåttstock sätter bourgeoisin mot proletariatet. Varje nationell revolution avspeglar detta internationella styrkeförhållande och måste ta det med i beräkningen. Därför betraktade Trotskij den ryska revolutionen som en första etapp i den världsrevolution, som nödvändigt måste sträcka sig över årtionden.(15)

Inom ramen för detta ”utgör internationalismen bara en politisk och teoretisk avspegling av världsekonominns karaktär, produktionskrafternas internationella utveckling och klasskampens uppsving i världen.”(16) Redan existensen av en kapitalistisk världsmarknad, uppbyggd på en viss typ av internationellt utbyte, på en viss typ av arbetsdelning, sammangjuter banden mellan proletariatet i alla länder. Uppfattningen av klasskampen som internationellt fenomen underförstår existensen av ett revolutionens världsparti, som tar de konjunkturella styrkeförhållandena i beaktande och som bestämmer verksamheten i sina sektioner på de olika kampfronterna. Detta är så mycket mer nödvändigt i en tidsålder då man iakttar ett revolutionärt uppsving utan motstycke i historien.

Om man idag erkänner att den indokinesiska revolutionen för en hel period framåt är nyckelpunkten i den internationella situationen och förtruppen till den revolutionära kampen mot den ruttnande imperialismen, kan man inte låta sig nöja med att höja de vietnamesiska kämparnas heroiska mod till skyarna eller begråta masslaktens oskyldiga offer.

Det internationella avantgardet måste förstå vad som står på spel i denna kamp och *göra propagandan för stöd åt den indokinesiska revolutionen* till en av de väsentligaste uppgifterna för dess verksamhet på samma goda grunder som kampen i varje land mot dess egen kapitalism. Ett sådant stöd bryter inte bara den indokinesiska revolutionens relativa isolering utan är ett villkor för varje utformning av en internationalistisk strategi i syfte att störta kapitalismen. Detta betyder inte annat än att man återknyter till den sanna internationalismen från Tredje Kommunistiska Internationalen under Lenin och Trotskij vid dess första kongresser. Resolutionerna från andra kongressen om kolonialfrågan är i detta avseende exemplariska: samtliga kommunistiska partier åläggs att utan förbehåll stödja den proletära rörelsen i kolonierna, vilken åsidosatts av de småborgerliga reformisterna i Andra Internationalen. Till och med i de länder där den kommunistiska rörelsen ännu är mycket svag bör samtliga partier ge hjälp åt att bryta ned det utländska herraväldet. Resolutionen preciserar, att det här inte är fråga om ”hjälp åt den infödda bourgeoisins nationalistiska rörelse, utan om att *öppna vägen* för det förtryckta proletariatet självt.”

En sådan hjälp skulle i övrigt göra det möjligt att inte överlämna ledningen av den revolutionära rörelsen åt den nationalistiska bourgeoisin, utan ge den till proletariatet självt.

De allmänna Teserna kring frågan om Orienten vid tredje kongressen preciserar än mer att detta stöd är tillämpligt på alla revolutionära nationella rörelser riktade mot imperialismen,

förutsatt att man samtidigt gör ansträngningar, om än begränsade, att organisera proletariatet i dessa länder kring dess eget klassprogram.

Den sekterism som en del organisationer med trångt nationellt perspektiv skyltar med (exempelvis Lutte Ouvrière) leder dem härvidlag att inta rent ut kontrarevolutionära positioner.(17)

Stödet åt den antiimperialistiska kamp som leds av verkligt revolutionära organisationer får inte begränsas, även om dessa ännu inte är klart medvetna om sitt strategiska mål. Uppgiften för en sant internationalistisk organisation är att inom ramen för ett materiellt och politiskt stöd hjälpa dem att komma till klarhet om sina positioner och inte förkasta dem som ”icke-proletära” enligt sekteristiska, dogmatiska eller chauvinistiska principer vilka endast kan skada dem som i sin omedvetenhet står med dem.

2. Den indokinesiska revolutionen och arbetarstaterna

Tvärtemot vad en snäv tolkning av parollen ”lita till de egna krafterna” kunde få en att tro, har vietnameserna alltid betonat vikten av yttre politiskt och materiellt stöd.

Genom att dra lärdom av det första indokinesiska kriget mot fransmännen kom Giap till slutsatsen: ”Att det vietnamesiska folkets befrielsekrig utmynnade i en stor seger beror på att vi inte stått ensamma i kampen utan haft stöd från de framstegsvänliga folken i hela världen, i främsta rummet från broderländerna, med SSSR i spetsen. *Det vietnamesiska folkets seger kan inte friställas från detta stöd.*”(18)

Det kan faktiskt inte förnekas att den militära och politiska hjälp som SSSR och Kina givit Vietnam är en av orsakerna till det vietnamesiska folkets segerrika motstånd mot eskaleringen, särskilt i DRV. Betydelsen av denna hjälp måste emellertid förstås inom ramen för den *fredliga samexistensens* politik som förs av SSSR för närvarande. Den stalinistiska byråkrati som för ögonblicket regerar i Sovjetunionen har inget annat mål än upprätthållandet av den aktuella *status quo* med imperialismen. Den fredliga tävlan med imperialismen förutsätter att det föreliggande styrkeförhållandet upprätthålls. Det betyder att varje ny härd kommer att uppträda trots Sovjetunionens vilja och genom sin utveckling skärpa det byråkratiska systemets kris och få dess politik på fall. Den hjälp man kommer att ge den kommer att sätta den i stånd att motstå imperialismens attacker men *kommer inte att vara tillräcklig* för att sprida den revolutionära branden.

Sålunda räcker SSSR:s militära hjälp åt DRV till ett försvar av Hanoi och Haiphong mot bombningarna, men den har vid intet tillfälle gjort detta land till okränkbar territorium, trots att detta hade varit tekniskt möjligt.(19)

Vi står med Vietnamkriget inför en upprörande paradox: en arbetarstat i krig med imperialism som nära nog ostraffat kan intervensera utan att vare sig SSSR eller Kina gör något för att denna intervention skall bli omöjlig!!

För övrigt söker SSSR i sin ängslan att framförallt undvika en militär kraftmätning till varje pris finna en diplomatisk lösning, om den så stod i strid med det vietnamesiska proletariatets intressen. Under Genèvekonferensen 1954 som (provisoriskt!) delade Vietnam i två hälfter, nådde SSSR (och Kina) en diplomatisk samförståndslösning med imperialismen, som tvingade den kommunistiska armén att dra sig tillbaka norr om den 17:e breddgraden och på så sätt lämna en hel mängd av befriade zoner i händerna på den framtida Diem-diktaturen. Det är inte så länge sedan som SSSR – och i Frankrike FKP – förde fram parollen: återgång till *Genèveöverenskommelserna*. Det var en paroll som med flit bortsåg från den nivå kampen oåterkalleligen uppnått och som kunde försvaras av SFIO.* DRV:s och FNL:s 4- och 5-punktsprogram gick utöver denna paroll genom att klart ställa problemet om villkorslöst

bombstopp, om FNL som den *enda* sanna representanten för det vietnamesiska folket, om landets framtida återförening utan främmande inblandning.

* En alltigenom reformistisk och elektoralistisk partibildning till höger om FKP. Ö. a.

En enkel tillämpning av Genèveöverenskommelserna skulle vara detsamma som att rätt och slätt glömma bort 15 år av revolutionär kamp, under vilken det bildats en folkarmé, en politisk ledning som idag blivit till den Provisoriska revolutionära regeringen. Åläggandet att amerikanerna ska diskutera direkt med DRV och PRR visar klart att situationen inte har någonting gemensamt med den som fanns vid Genèveförhandlingarna.

SSSR:s senaste inställning vid angreppet i Kambodja visar att dess politik förblir oförändrad. Malik, SSSR:s representant i Förenta Nationerna, föreslog omedelbart en nationell konferens samtidigt som SSSR behöll sin diplomatiska representation hos Lon Nols marionettregering och struntade i de revolutionära kambodjanska krafternas uppsving.

Kinas inställning är märkbart annorlunda. Liksom SSSR har Kina givit materiellt stöd åt vietnameserna (särskilt lätt beväpning och ammunition). Efter kulturrevolutionen genomgick den kinesiska utrikespolitiken en verklig vänstervridning som bröt med de föregående årens opportunistiska (t. ex. det hypersnabba erkännandet av Boumedienne-regimen, stödet åt den ”progressiva” pakistanska regimen mitt i omvälvning, stödet åt det indonesiska KP:s reformistiska linje, meddelande om stöd åt ... Shukeiri ., osv). Den allt bittrare sino-sovietiska polemiken har lett Kina till att i själva verket förkasta den ”fredliga samexistensens” politik; detta har nyligen kommit till uttryck i Kinas stöd åt de indokinesiska revolutionärerna (tal av Mao). Trots en icke föraktlig materiell hjälp förblir dock detta stöd kvar inom ramen för propagandauttalanden. Kina har inte vid något tillfälle förstått att ställa SSSR mot väggen genom att för alla antiimperialistiska –inklusive ”revisionistiska” – krafter föreslå en internationell enhetsfront till stöd åt den vietnamesiska revolutionen, på en begränsad bas och med de allmänna meningsskiljaktigheterna orubbade. På grund härav har Vietnam i Che Guevaras ordalag stått ”tragiskt ensamt” gentemot den amerikanska upptrappningen.

Den kinesiska diplomatins nya inriktning bör följas upp (och stödjas). Den utesluter olyckligtvis inte en återgång som skulle påminna om de förgångna misstag som Sovjetunionen finner ett illvilligt nöje i att betona.

3. Det franska kommunistpartiet

SSSR:s kapitulationspolitik har bekräftats av FKP:s inställning vid uppbyggandet av revolutionära antiimperialistiska rörelser i Frankrike, exempelvis Comité Vietnam National. Den politiska klyvningen satte omedelbart in kring frågan om FNL och den politiska betydelsen av den vietnamesiska revolutionen. FKP:s pacifistiska propaganda sammanfattades i parollen ”Fred i Vietnam”, som var liktydig med att hålla tyst om att USA-imperialismen var angriparen och att det på grund av detta inte förelåg någon jämbördighet mellan de båda parterna eller någon möjlighet till ömsesidiga eftergifter. Den revolutionära stridbarheten hos det vietnamesiska folket var rättfärdig, och man borde välkomna dess seger, inte fred till varje pris.

Detta innebar att man i själva verket glömde att den framtida freden kommer att uttrycka styrkeförhållandet i ett givet ögonblick. Revolutionärerna måste stödja det vietnamesiska folket så att detta styrkeförhållande blir så fördelaktigt som möjligt och inte önska ett fredsslut bakom dess rygg. Fred i Vietnam betyder socialismens seger i landet och inte att man sluter någon haltande kompromiss, som året därpå sägs upp av imperialismen, såsom fallet var då USA våldförde sig på Genèveöverenskommelserna.

Det var på den tiden som FKP:s ordningstjänst under dess halvhjärtade demonstrationspromenader förgick sig mot alla demonstranter som gick med ”provocerande” plakat i stil med ”FNL segrar” eller ”Leve den vietnamesiska revolutionen.” Å sin sida vann Vietnamkommittéernas militanter allt större åhörarskaror genom att förklara den djupare innebörden i den vietnamesiska konflikten och föreslå lämpliga aktionsformer. Det var i denna smältdegel som de uppkommande revolutionära organisationerna smidde sin praktik av nya former för manifestation och agitation (jfr. Berlin). Hundratals militanter drogs till politiken i denna kamp för stöd åt Vietnam och lärde sig kämpa i kommittéerna.

Denna rörelse fick en sådan bredd att FKP tvingades rätta sin ställning åt vänster och (karikatyrartat) kopiera initiativen från dem som snart skulle bli ”vänsterister” (*gauchistes*), idag mer kända under namnet ”gauchistes Marcellin”. FKP fick motvilligt ta Vietnamkommittéernas paroller på sina läppar och låtsas skapa baskommittéer inom ramen för *Comité National d'Action* för stöd och seger åt det vietnamesiska folket, där Waldek-Rochet» [Ordf. i FKP. Ö. a.] satt som ordförande. Liksom alla massorganisationer som ”kontrolleras” av FKP förde denna kommitté en begränsad tillvaro. Den var sammansatt av militanter från FKP som hellre skulle ha velat strida under den egna fanan och hade bara en ganska symbolisk existens. Dess tillkomst avslöjade icke desto mindre ledningens vilja att slå undan marken under fötterna på ”vänsteristerna” genom att – till och med karikatyrartat – kopiera deras aktionsformer.

På grund av denna uppenbara vänstervridning är FKP:s paroller av idag inte alltför olika den gamla Vietnamkommitténs (*Comité Vietnam National*), men den förklaring som ges till kriget i Indokina är fortfarande begränsad. Därför bör vi föreslå militanterna i basen gemensamma aktioner på en minimiplattform och under loppet av verksamheten söka främja deras politiska förståelse av den indokinesiska revolutionen.

4. Revolutionärernas stöd åt den indokinesiska revolutionen

Att förstå den roll som den indokinesiska revolutionen spelar för imperialismens och stalinismens kris, för grundandet av nya revolutionära förtrupper, är också att förstå att propagandan och agitationen kring denna fråga är av absolut grundläggande betydelse.

Efter maj 1968 konfronterades de revolutionära militanterna med avsevärda uppgifter om man betraktar deras verkliga styrka. Tyngdpunkten i deras ingripande verksamhet försköts mot det politiska arbetet i företagen, som tog all deras kraft.

Den antiimperialistiska kampen blev synnerligen lidande av detta, och initiativet på detta område gled på nytt över till FKP, så mycket mer som de politiska villkoren för agitationen var radikalt annorlunda än före maj 1968 (demonstrationsförbud ...). Denna utveckling har sina faror. Utan en internationell strategisk förståelse riskerar militanterna att på sikt falla offer för chauvinistiska vanställningar i sitt dagliga arbete. Att lämna initiativet på det antiimperialistiska området till FKP lemlästar vårt eget ingripande. Man kan inte bortse från att propagandan för den indokinesiska revolutionen och allmänt i kolonierna är ett förmånligt medel att i handling skapa förståelse för vad den stalinistiska byråkratins politik och imperialismens kris år 1970 innebär. Den vietnamesiska revolutionen hade djup inverkan på uppkomsten av nya avantgarden, fria från stalinismens tvångströja, men den hade också en reell inverkan på den antikapitalistiska politiseringen av breda skikt som förstod att revolutionen fortfarande stod på dagordningen, vilket bekräftades av maj 1968.

Stödet åt den indokinesiska revolutionen har följaktligen två sidor. Först ett *politiskt stöd*: den indokinesiska revolutionens roll för en förändring av de internationella styrkeförhållandena, den indokinesiska revolutionens socialistiska dynamik, stödet åt PRR:s och DRV:s positioner

vad gäller att lösa konflikten, osv. Och därefter ett *materiellt stöd*, som vietnameserna själva begär av oss: finansiellt, medicinskt, vad gäller utbildning, osv.

Detta stöd är förvisso bara ett blygsamt bidrag till den kamp som vietnameserna för på ort och ställe, men det är av kompletterande karaktär, då en internationell massmobilisering är nödvändig för att isolera den amerikanska imperialismen och tvinga den förklara sig besegrad. Det indokinesiska och vietnamesiska folkets seger går över utvecklandet av denna massmobilisering i internationell skala:

- Stoppa alla amerikanska bombningar över Indokina!
- Omedelbart och villkorslöst tillbakadragande av de imperialistiska styrkorna i Sydostasien!
- Erkänn PRR som det sydvietnamesiska folkets enda företrädare!
- För Vietnams oberoende och återförening!
- Leve den revolutionära fronten i Indokina!
- Vietnam, Laos, Kambodja, samma kamp!
- Ned med den amerikanska imperialismen och dess medbrottslingar!
- Leve den socialistiska revolutionen i Indokina!

Noter

1. Karakteriseringen av den vietnamesiska samhällsbyggnaden som feodal eller halvfeodal är högst oprecis. Det finns alltför stor benägenhet att ge feodal beteckning åt kolonialsamhällen som står långt ifrån detta produktionssätt (jfr. t. ex. att bonden inte är bunden vid torvan.)

I avsaknad av fördjupade undersökningar kan vi emellertid behålla den benämning som används av vietnameserna själva. Citationstecknet får ange bristen på precision.

2. Opolerat ris.

3. Jean Chesneaux lägger i *Le Vietnam*, Francois Maspero, 1968, tonvikten vid det originella i vietnamesernas strategi, kallad de ”tre angreppspunkterna” (kap. 8):

- väpnad kamp på landsbygden och upprättandet av folkakt i de befriade zonerna;
- politisk propaganda bland marionettarméns soldater.

4. Redan vid Kommunistiska Internationals 6:e kongress insisterade Indokinas delegat (sannolikt Ho Chi Minh) på det vietnamesiska proletariats realitet: ”Man säger oss att det inte finns något proletariat i Indokina. Kamrater, tillåt mig bestrida detta. Om det hos oss inte finns något talrikt proletariat, fördelat över hela landet som i Europa, så finns det dock ett kraftigt koncentrerat proletariat i de stora industricentra.”

Jfr Le Chau, *Le Vietnam socialiste*, Maspero 1966, s. 36. Trotskij J, *Den permanenta revolutionen*, sv. utg. i urval i Trotskij, L., *Den permanenta revolutionens epok*, Partisanförlaget (Marxismens klassiker 3), Halmstad 1969, s. 53 f.; öv. här reviderad; texten äv. återgiven i tidskriften *Fjärde Internationalen*, 4/71, s. 12 (RM-press, Box 2027, 750 02 Uppsala 2, pg 19 68 16.) Ö. a.

7. Philippe Devillers, *Historie du Vietnams* (Vietnams historia), Senil, 1952.

8. Tuong Chinh citerad av Le Chau, *Le Vietnam socialiste* (Det socialistiska Vietnam), s. 149 i den franska utgåvan hos Maspero, Paris 1966.

9. Jfr. Nguyen Xuan Lai: ”L'agriculture nord-vietnamienne”, *Partisans*, nr 40, s. 45.

10. A.a., s. 46.

11. Le Duan, *Le rôle de la classe ouvrière vietnamienne et les tâches des syndicats*, Hanoi 1968, s. 37.
12. ”La guerre de libération au Sud-Vietnam: ses caractéristiques essentielles”, *Etudes vietnamiennes*, nr. 8, s. 21.
13. Det bör anmärkas att Mao helt nyligen godkänt denna synpunkt i ett av sina tal.
14. De har även skuld i detta, de som fortsätter det krig av förolämpningar och krokben som påbörjades för länge sen av företrädarna för de två största makterna i det socialistiska lägret.
15. Trotskij J, Förordet till *Den permanenta revolutionen*, s. 23 i den franska utgåvan (Collection ”Idées”, Gallimard, Paris).
16. A.a., se *Den permanenta revolutionens epok*, s. 54. *Fjärde Internationalen*, 4/71, s. 21.
17. Jfr. deras bedömning av samtliga palestinska organisationer som nationalistiska och militaristiska!
18. Giap, *Guerre du Peuple, armée du peuple*, s. 31 (i den fr. utg.).
19. Den sovjetiska militärhjälp är vida otillräcklig då den består av material som redan är föråldrat jämfört med USA-konstruktionerna och den senaste sovjetiska utrustningen. Den till Vietnam levererade Mig 21 C utklassas helt av den amerikanska luftflottans F 4 C Phantom. Den är utrustad med air-air-Atollmaskiner, som inte kan användas i molnigt väder, och har inte radar som kan ge eldriktning särskilt mot flygplanets bakre delar. SSSR förfogar dock över mer avskräckande och effektiva flygplan: Flipper (2,6 Mach), YE 166, som är snabbare än F 4:an och som serietillverkas, Yakoulev Fiddler och framför allt Mig 23, världens snabbaste plan (3,4 Mach) som redan befinner sig i luften, men inte i Vietnam. Samma anmärkningar skulle kunna göras vad gäller luftvärnsbeväpningen. Låt oss slutligen notera att Egypten fått en leverans av ultramodern utrustning som Vietnam inte förfogar över (som Sukkoï SU 7 eller SA 5).